

BILTEN

Broj: 2/1999.

listopad 1999.

HIZ

HRVATSKI INFORMATIČKI

ZBOR

- <http://www.open.hr/hiz>

SADRŽAJ

- • • • 1. NEKE DANAŠNJE ZNAČAJKE HRVATSKE INFORMATIKE U KONTEKSTU INFORMACIJSKOG DRUŠTVA
- 2. FORMIRANJE HRVATSKOG TEHNIČKOG ODBORA ZA INFORMACIJSKU TEHNOLOGIJU
- 3. TEKUĆE AKTIVNOSTI STRUČNIH FORUMA
- 4. OBLIKOVANJE ETIKE I KODEKSA INFORMATIČARA
- 5. TREBA LI OSNOVATI I HRVATSKU KOMORU INFORMATIČARA?
- 6. TREBA LI FORMIRATI HRVATSKI SINDIKAT INFORMATIČARA?
- 7. PREDLAGANJE KANDIDATA ZA PRIZNANJE PLAKETA INFORMATIKA ZA 1999. G. - *Poziv*
- 8. KOM 99 - Trenutačno prijavljeni radovi

Planom rada HIZ-a, bila je predviđena i izrada elaborata pod nazivom Neke današnje značajke hrvatske informatike u kontekstu informacijskog društva. Takav elaborat je dovršen i svakoj članici HIZ-a dostupan je putem Interneta na adresi <http://www.open/hiz>. Pristup elaboratu je preko glavnog izbornika HIZ-a (pod elaborati).

Elaborat ima ukupno 90 stranica. Njegovi autori su: Z. Krakar, V. Makovac, M. Frković i T. Grozdek. Ima sljedeće cjeline:

- - Uvod
 - Stanje informatizacije u svijetu
 - Uvjeti u kojima djeluje hrvatska informatika
 - Poslovni subjekti koji se bave informatikom u RH
 - Pokazatelji hrvatskog informatičkog tržišta
 - Odnos informatike i korisnika
 - Zaključci

• Članice HIZ-a mogu za svoje potrebe izlistati navedeni elaborat. Ukoliko neka od članica nema još pristup Internetu, može se obratiti tajniku HIZ-a (tel. 01 48 55 274), kako bi se toj članici tekst elaborata dostavio na disketi.

Jedna od temeljnih uvjeta za pristupanje Hrvatske melunarodnim integracijskim organizacijama jest prihva}anje melunarodnih normi (standarda) kao svojih nacionalnih normi. U ovom trenutku Hrvatska bi trebala usvojiti ne{to preko 7000 takvih normi u razli~itim podru~jima.

Informacijska tehnologija (IT) jedno je od podru~ja u kojem je primjena ovih normi izrazito zna~ajna. Hrvatska informatika trebala bi prihvatiti veliki broj normi (oko 2000), koje predstavljaju dio europskog sustava normizacije. Da bi se to postiglo, sukladno Zakonu o normizaciji (N. N. 55/96.) i Pravilniku o na~inu osnivanja i rada tehni~kih odbora (TO), trebalo bi osnovati TO za IT koji bi radio na ovim poslovima. Koliko je ova aktivnost zna~ajna vidi se iz sljede}eg parametra - ako bi hrvatska informatika mjese~no prihva}ala 5 normi ({to je vrlo ambiciozan poduhvat), trebalo bi joj 400 mjeseci da prihvati va`e}e europske norme u IT.

Između ZIH-a - Zavoda za informati~ku djelatnost Hrvatske, koji ~ini logistiku HIZ-a i Dr`avnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo, tijekom proteklih mjeseci obavljena je intenzivna komunikacija, ~iji je cilj uskoro osnovati hrvatski TO za IT. Postupak je pri kraju, vodili su ga g. Ratko Gospodneti} (ZI5), dr. Zdravko Krakar (ZIH), Darko Bosnar (Ministarstvo financija) i dr. Vesna Du{ak (FOI Vara`din).

Detalji o poduzetim aktivnostima, odr`anim sastancima i rezultiraju}im materijalima biti }e uskoro vidljivi i na web stranicama ovog TO.

Predla`e se da hrvatski TO za IT ima ustrojstvo koje je analogno tzv. zajedni~kom tehni~kom komitetu ISO i IEC organizacija (Joint Technical Commity 1). Temeljnu skupinu ovog TO ~ine sljede}e logi~ke cjeline (u nastavku navode se originalni nazivi):

• • • 1. JTC 1/SC 26 Microprocessor systems

- -
 - JTC 1/SC 23 Optical disk cartridges for information interchange
 -
 - JTC 1/SC 11 Flexible magnetic media for digital data interchange
 -
 - JTC 1/SC 35 User interfaces

• • • 2. JTC 1/SC 28 Office equipment

- -
 - JTC 1/SC 2 Coded character sets
 -
 - JTC 1/SC 24 Computer graphics and image processing
 -
 - JTC 1/SC 29 Coding of audio, picture, multimedia and hypermedia information

• • • 3. JTC 1/SC 7 Software engineering

- -
 - JTC 1/SC 22 Programming languages, their environments and system software interfaces
 -
 - JTC 1/SC 34 Document description and processing languages
 -
 - JTC 1/SC 32 Data management and interchange

• • • 4. JTC 1/SC 27 IT Security techniques

- -
 - JTC 1/SC 31 Automatic identification and data capture techniques
 -
 - JTC 1/SC 17 Identification cards and related devices

• • • 5. JTC 1/SC 6 Telecommunications and information exchange between systems

- -
 - JTC 1/SC 25 Interconnection of information technology equipment

Osim ovih temeljnih skupina TO IT predlaže se i tzv. skupina primjene koja bi se dijelila na:

- • • • 1. Informatiku u medicini,
- 2. Informatiku u bankarstvu,
- 3. GIS,
- 4. Informatiku u industriji,
- 5. Informatiku u cestovnom prometu,
- 6. Informatiku u znanosti,
- 7. Informatiku u uredima,
- 8. Informatiku u poljoprivredi,
- 9. Informatiku u turizmu,
- 10. Informacijsko-dokumentacijsku informatiku i izdavaštvo.

• *Pozivaju se svi zainteresirani pojedinci koji bi željeli sudjelovati u radu navedenih logičkih cjelina TO da se jave g. Ratku Gospodnetiću (e-mail ratko@open.hr) ili Zdravku Krakaru (e-mail zkrakar@open.hr) ili na adresu HIZ-a.*

Forum nastavlja s održavanjem sastanaka, pod nazivom HrOpenova društva petkom. Tako su već obradene sljedeće teme: Sun interpretability solutions, Open Sources i VOIP - Prijenos glasa putem Interneta. U pripremi su teme: Volenje velikih projekata i konsalting, Internet bankarstvo i Uporaba novih Internet tehnologija. U tijeku je i suradnja s hrvatskom ogrankom IEEE-a na promicanju načela etike i profesionalnog rada u programskom inženjerstvu.

HrOpen nastavlja i tehnološka ulaganja u mogućnosti prezentacije svojih članica na Webu, a u fazi planiranja je i DORS 2000.

HrQA INFO (Hrvatski forum za sustave kvalitete u informatici)

Glavna aktivnost foruma jest potpora u osnivanju i pripremi rada Tehničkog odbora za IT (vidjeti točku 2). Drugi pravac djelovanja jest kontinuirano prikupljanje dokumentacije i znanja o događajima u svezi metoda uspostave sustava kvalitete u informatici (ISO 9000: 2000. g., SPICE i dr.) Treći pravac jest neposredni rad na uvođenju takvih sustava u članice foruma. Četvrti pravac je potpora foruma u održavanju stručnih skupova koje organiziraju drugi forumi (Infodani 99 - Lovran, CASE 11 - Opatija, IS 99 - Varaždin, 2. hrvatska konferencija o kvaliteti - Cavtat itd.

HrGIS (Hrvatski forum za geo informacijske sustave)

Glavna aktivnost foruma jest priprema međunarodne konferencije pod nazivom Spatial Information Management in the New Millennium koja će se od 15. do 17.11.1999. g. održati u Krakow-u, Poljska. HrGIS je suorganizator ove konferencije. Putem ovog foruma prikupljeno je oko 25 naših GIS radova koji će se prezentirati u Krakow-u i na taj način dostojno predstaviti našu zemlju.

Također, već su u tijeku i pripreme za središnji događaj pod nazivom GIS 2000 koji će se od 27.-29.09.2000. g. održati u Zagrebu.

HrOUG (Hrvatski forum Oracle korisnika)

Glavna aktivnost foruma jest priprema godišnje konferencije članica foruma (Umag, 29.09.-02.10.1999). Detalji u svezi ove konferencije vidljivi su na Webu HrOUG-a. Tom prigodom održat će se i godišnja skupština foruma. Također, planira se publicirati 2 glasnika foruma, te uvesti članarinu kao financijsku osnovu rada foruma.

HrPUG (Hrvatski forum Progress korisnika)

Aktivnost ovog foruma u proteklom periodu uglavnom je bila koncentrirana na srelivanju odnosa s Progress Corporation. Zbog malog prometa ostvarenog na hrvatskom tržištu interes ove korporacije svodi se na podržavanje samo postojećih softverskih platformi i baza podataka. Forum još nije uveo članarinu, tako da se aktivnosti temelje na volonterskom radu pojedinaca, što se osjeti u njegovom djelovanju.

HrSUG (privremeni naziv) Hrvatski forum korisnika SAP opreme

Ovo je HIZ-ov najmlađi i najmanji forum koji tek ustrojava svoje djelovanje. Forum će tijekom predstojećeg Info-a održati tematsku skupštinu, organiziranije nastupiti prema SAP-u Hrvatska, te izraditi

godišnji program rada.

[portHIS (*Hrvatski forum za informatizaciju {porta}*)

Eskalacija problema s položajem i statusom informatike unutar Hrvatskog olimpijskog odbora imala je dugoročne posljedice na aktivnost ovog foruma. U tijeku je ponovna uspostava temeljnih informatičkih obrada, kao i informatička izobrazba korisnika.

1. Značenje etike u informatici

Opće je mišljenje da je etika u hrvatskoj informatici na izrazito niskoj razini. Da bi se unaprijedio status i položaj informatike, izmela ostalog, treba razviti etiku i u ovom području.

Etika je znanost o moralu. Ima za cilj upoznati nas s osnovnim komponentama morala, ali i zauzeti kritičko stajalište prema postojećoj moralnoj praksi, te nainiti potrebnu vrijednosnu ocjenu.

Kodeks je termin koji proizlazi iz etike i predstavlja pravila ponašanja ili djelovanja. Za kršenje tih pravila slijede sankcije.

Kako oblikovati etiku i donijeti kodeks koji bi vrijedio za hrvatsku informatiku ili barem za dio koji se bavi projektiranjem informacijskih sustava?

Ishodište je u definiciji profesije (struke), profesionalca i profesionalizma. **Profesija (struka)** je područje djelovanja koje zahtijeva specijalizirano znanje i često dugotrajnu visokoškolsku obuku. No, te je i zvanje, zaposlenje.

Profesionalac je onaj koji je aktivan u nekoj struci i koji djeluje u skladu s tehničkim ili etičkim normama te struke.

Dakle, nema informatike kao struke, niti informatičari mogu biti profesionalci, ukoliko ona nema svoje etičke norme.

Vrijedno je navesti da je IFIP (*International Federation for Information Processing*) još 1988. godine započeo obimni projekt na pripremi IFIP etičkih načela (*IFIP TC9, IFIP Technical Committee on Relationship between Computers and Society*), koji je 1997. godine rezultirao objavljivanjem knjige *Ethics of Computing, Spaces for Discussion and Law* (urednici prof. Jacques Borleux i Klaus Brunnstein). Knjiga predstavlja prvi pokušaj analize kako se u vremenu rastuće dominacije informacijske i komunikacijske tehnologije, računalne udruge širom svijeta sučeljavaju sa svojom društvenom odgovornošću. Detaljno je analizirano tridesetak nacionalnih računalnih udruga i njihovih etičkih načela.

Neki autori koji se već u vremena bave ovim područjem smatraju da *načela ponašanja* moraju biti primjenjiva i izvan dobro strukturiranog kruga informatičkih znanstvenika i moraju dosegnuti krug korisnika računalne tehnologije. Iz te perspektive, *etička načela* se mogu shvatiti više kao priprema za pravnu regulativu, nego kao instrumenti koji slobodnim odabirom profesionalaca oblikuju njihovo ponašanje. Sve što je rečeno neki su autori sašli u definiciju koja kaže: *Moramo napraviti iskorak od deontologije informatičara prema deontologiji informatike pod nadzorom regulative.*

Od trideset etičkih načela koja su analizirana u knjizi *Ethics of Computing, Spaces for Discussion and*

Law, u skoro svima pojavljuje se, s malim varijacijama, slijede}ih pet tematskih odrednica:

Po{tivanje interesa ili prava ljudi; ugleda struke; interesa ili prava dru{tva; dobrobiti i zdravlja dru{tva; kvalitete `ivota. Neki dokumenti takoler sadr`e po{tivanje ugleda udruge, kvalitete `ivljenja uklju~enih ljudi, {ire dru{tvne zajednice, te okoline u kojoj `ivimo.

Osobne (ili elementarne) kvalitete savjesnost; po{tenje; pozitivan odnos; mjerodavnost i u~inkovitost. U praksi pojmovi *savjesnost* i *po{tenje* ~esto se pojavljuju kao *prihva}anje odgovornosti* i *integritet*. Postoje i drugi pojmovi koji su u eti~kim na~elima usko vezani uz *savjesnost* i *po{tenje* poput *profesionalnosti*, *priznanja rada drugih*, *dobre volje*, *brige da se postignu ukupni ciljevi*, kao i *hrabrosti da se preuzme odgovornost*. Vezano uz *mjerodavnost* i *u~inkovitost*, vrlo ~esto se rabe dva druga pojma *profesionalni razvoj* i *poduka te ograni~enje djelovanja na podru~je mjerodavnosti*. Vrijedno je zamijetiti jo{ dva pojma koji se pojavljuju uz osobne kvalitete: *op}a mjerodavnost* i *u~inkovitost ili kvaliteta rada*.

Informacijska privatnost i integritet podataka *Povjerljivost* se zahtijeva u prakti~ki svim eti~kim na~elima informati~kih udruga. Op}i pristup *privatnosti* i *po{tivanja vlasni~kih prava* takoler se vrlo ~esto spominju. Postoje jo{ neke teme koje se pojavljuju, poput *spre~avanja ra~unalnog kriminala*, *spre~avanja informacijskog gusarstva* ili *spre~avanja zlonamjerne uporabe informacija*.

Proizvodnja i tok informacija spominju se u ve}ini eti~kih na~ela, a zahtijeva se i *javnost informacija*. Otprilike polovina analiziranih eti~kih na~ela spominje *potpunu informaciju*, dok neka zahtijevaju *provjeru rada*, *ocjenu rezultata*, *radne odrednice* ili *osiguravanje neometanog toka informacija izmehu sudionika*. Treba zamijetiti da *privatnost informacija* i *sloboda protoka informacija* mogu postati proturje~ne, te je stoga nu`no izmehu ta dva pristupa na}i svrsishodan kompromis.

Odnos prema regulativi po{tivanje pravila; po{tivanje zakona; po{tivanje normi struke i informacijske tehnologije. *Regulativa* se sama po sebi ne pojavljuje kao tema, dok ne{to manje od polovine analiziranih eti~kih na~ela zahtijevaju *po{tivanje pravila*, *po{tivanje zakona* kao i *po{tivanje profesionalnih i informacijskih normi*. U eti~kim na~elima nekih udruga spominju se *razvoj normi*, *razvoj zakona* i *razvoj samih eti~kih na~ela*. Neka na~ela pretpostavljaju sankcije u slu~aju kr{enja eti~kih na~ela, ali je zapravo pravilo da se regulativa vezana uz eti~ka na~ela ne uklju~uje u sam dokument na~ela nego se definira i obraluje u dokumentima udruga kojima se urelju postupci djelovanja ~lanova.

Nakon ovih razmatranja mo`da }emo se jo{ uvijek zapitati: *Za{to nam trebaju eti~ka na~ela?*

Odgovor se mo`e sa`eti u slijede}ih nekoliko redaka:

-
- Struka bez pravila pona{anja nije dovoljno definirana.
-
- Eti~ka na~ela odreluju civilizacijske norme pona{anja u struci.
-
- Osmi{ljena i svjetski prihva}ena pravila dio su na{eg pogleda na struku i odnose u njoj.
-
- Znatan utjecaj koji struka programskog in`enjerstva ima na dru{tvo u cjelini uvjetuje potrebu postojanja eti~kih na~ela.

Eti~ka na~ela ne nastoje rije{iti sva otvorena pitanja morala i odnosa, ali ona mogu pomo}i da se stvori svijest, nadopune tuma~enja u zakonima te da se podupre zna~aj eti~kog pona{anja.

2. Specifi~nosti informati~ke struke novi eti~ki problemi

Primjena ra~unala odnosno informati~ke tehnologije donosi i niz eti~kih posebnosti, poput sljede}ih:

-

- **Repozitoriji i sustavi za obradu informacija** Neovlašteno korištenje raspoloživih računalnih servisa ili informacija pohranjenih u računalima potiče pitanje *umjesnosti* i *poštenja*.
-
- **Novi oblici ili tipovi dobara** Npr. programska podrška je potpuno novi i specifičan tip dobra koje ne podliježe istim konceptima vlasništva kao ostala ranije poznata dobra.
-
- **Sredstva** Novo pitanje se odnosi na mjeru do koje računalni servisi i korisnici računala, podataka i programa moraju biti odgovorni za integritet i podobnost rezultata računalne obrade.
-
- **Simboli zastrašivanja i varanja** Pažljivo treba promisliti i ocjeniti ideju o računalu kao "*mislejem stroju*", apsolutnom i nepogrešivom "*proizvođaču istine*" koji bi zamijeniti ljude toliko sklone pogreškama (*Errare humanum est*).

Postoje još neka specifična etička pitanja vezana uz računala i informatiku kao što su:

-
- računalni kriminal i problemi sigurnosti,
-
- računalna krala i gusarstvo, te prava intelektualnog vlasništva,
-
- "hacking" i virusi,
-
- nedovoljna pouzdanost informacijskih sustava i problem kvalitete,
-
- pohrana podataka i privatnost,
-
- umjetna inteligencija i ekspertni sustavi,
-
- kompjuterizacija radnog mjesta.

Ako se pregledaju raspoloživa etička načela međunarodnih udruga može se ustanoviti da je vrlo mali dio teksta usmjeren prema navedenim računalno-specifičnim problemima. Neke teme se u dokumentima o etičkim načelima uopće ne pojavljuju, npr. računalni virusi i upotreba računala za širenje društveno neprikladnih informacija. Najveći dio sadržaja - 30 analiziranih dokumenata može se naći u etičkim načelima bilo koje profesije, na primjer *uvažavanje/poštovanje, osobno poštenje, savjesnost*, itd.

Vrlo je interesantna činjenica da se u etičkim načelima informatičkih udruga pojavljuje vrlo malo odrednica koje su specifične za računalstvo ili informacijsku tehnologiju.

3. Informatika i opća etička pitanja

Kada govorimo o informatičkim etičkim načelima ne možemo zanemariti neka opća etička pitanja kojima se danas pridaje posebna važnost i često ih se spominje u literaturi o odnosu informatike (računalstva) i društva. U tu grupu etičkih načela svakako pripadaju:

-
- nejednaka rasprostranjenost informacija i znanja ("informatički bogati/siromašni", "oni koji posjeduju" i "oni koji ne posjeduju"),
-
- neravnomjerna dostupnost novih tehnologija, pa tako i računalnih mreža,
-
- sudjelovanje u odlukama koje utječu na načelo života u kući i na radnom mjestu,
-
- načini na koji računalna tehnologija podupire dominirajuću društvenu moć,
-

- privid nepostojanja nadzora nad računalnim mrežama,
- nepriznavanje ili ograničavanje prava pristupa grupama ili pojedincima koji nemaju sredstava za sudjelovanje u sve više tržišno orijentiranim sustavima,
- nedostatna kulturna raznolikost koja danas prevladava u informacijskim, medijskim i komunikacijskim sustavima,
- potreba promicanja kulturološki osjetljivih i multikulturoloških pitanja, uključujući kulturološke manjine pri oblikovanju informacijskih i komunikacijskih sustava od društvenog značaja.

Iako navedene teme nisu dio dokumenata o etičkim načelima, važan su dio uređivanja informatičke struke, pa je razumno da se o tim i sličnim temama organiziraju javni razgovori i tako uobliče stavovi.

• • • (Ovaj tekst je sa`etak {irjeg materijala ~iji je autor R. Gospodneti}, ZI5 d.o.o. sa svojim suradnicima)

• Ukoliko vas ovaj problem više zanima, molimo posjetite Web stranicu www.open.hr/etika. Moguće je i povezati se i sa stručnom skupinom osnovanom pod pokroviteljstvom IEEE Croatia Section Computer Chapter koju vodi glava Srebrenka Ursi}, Systemcom d.o.o. Zagreb.

Tijekom ovog ljeta nastala je inicijativa za utemeljenjem Hrvatske komore informatičara (pokreta Miljenko Martinis, Vrhovni sud). U inicijativi se navodi da je cilj osnovati Hrvatsku komoru projektanta, savjetnika i inženjera za informacijsku tehnologiju i informacijske sustave, a svrha bi trebala biti zaštita struke i stručnjaka s odgovarajućom akademskom naobrazbom, te korisnika i ulagača u razvitak informacijskih sustava i primjenu informacijske tehnologije od nadriinformatičara, neškolovanih, neobrazovanih i nelicenciranih osoba i tvrtki).

Uzore u ovoj inicijativi pokreta vidi u Hrvatskoj odvjetničkoj komori, Hrvatskoj javno-bilježničkoj komori, Hrvatskoj liječničkoj komori, Hrvatskoj stomatološkoj komori i Hrvatskoj komori arhitekata i gralevinskih inženjera. O ovoj ideji inicijator je tražio i mišljenje na{eg HIZ-a. Stav HIZ-a bio je da postoje 3 krupna razloga zbog kojih ne treba osnovati posebnu komoru: 1) Stanje odnosa na tržištu ne može se odrelivati propisima, jer tržište ima svoje zakonitosti ponude i potražnje; 2) Formiranje organizacije koja bi licencirala hrvatske informatičare, bilo bi negiranje hrvatskog visokoškolskog sustava i 3) Ne treba osnivati paralelne institucije, već razvijati postojeće.

HIZ podržava svaku inicijativu koja vodi zaštitu struke i povećanju njenog digniteta i u tom smislu pozvao je inicijatora da svoje napore usmjeri kroz djelovanje HIZ-a.

• Ova inicijativa je putem Interneta upućena na brojne adrese. Nakon toga

nastala je interesantna prijepiska putem mre`e koju mo`ete vidjeti na adresi www.open.hr/hiz putem ulaska u Po{tu, gdje se mogu vidjeti stajali{ta kolega P. Palea, M. Frkovi}a, Z. Krakara, R. Gospodneti}a, M. @agara, S. Ursi}, itd.

Po~etkom rujna o. g. HIZ-u je upu}ena i inicijativa Ministarstvu gospodarstva RH o osnivanju Hrvatske in`enjerske komore u kojoj bi u strukovnim razredima bio i razred in`enjera informatike.

U odgovoru na ovu inicijativu s na{e strane upozoreno je da je takav profil u na{ojoj praksi ne postoji. Postoje}i sustav klasifikacije znanosti u RH razlikuje ra~unarske znanosti u podru~ju tehni~kih znanosti i informacijske znanosti u podru~ju dru{tveno-humanisti~kih znanosti. Studij ra~unarstva oblikuje profil dipl. in` . ra~unarstva, dok studij u podru~ju dru{tveno-humanisti~kih znanosti daje razli~ite profile nein`enjskog tipa.

Provode}i anketu o aktivnostima koje bi HIZ trebao pokrenuti u predstoje}em periodu, oko 60% na{ih ~lanica bilo je mi{ljenja da, izmelu ostalog, postoji potreba formiranja hrvatskog sindikata informati~ara. Pravno utemeljenje za realizaciju ove ideje jest u Zakonu o radu (N. N. 38/95.), ~l. 165. Osnovni smisao ideje je za{tita i promicanje ekonomskih, gospodarskih, socijalnih i kulturnih interesa svojih ~lanova. Takav sindikat zastupao bi i promicao interese svog ~lanstva, putem kontinuirane borbe za:

- - vrednovanje rada i pove}anje pla}a, skra}ivanje radnog vremena i pobolja{nja uvjeta rada, zaklju~ivanjem kolektivnih ugovora te kontrolom njegove primjene,
 -
 - pravnu za{titu svojih ~lanova,
 -
 - djelovanje kroz zaposleni~ka vije}a,
 -
 - osiguranje socijalne sigurnosti i `ivotnog standarda,
 - za{titu sindikalnih prava i sloboda, te promicanje oblika postindustrijske demokracije;
 -
 - pru`anje nov~ane pomo}i ~lanovima u izvanrednim slu~ajevima;
 -
 - suradnju s drugim sindikalnim organizacijama u zemlji i melunarodnim organizacijama sindikata;
 -
 - itd.

• Treba li formirati hrvatski sindikat informati~ara? Ima li ova ideja

opravdanja obzirom na našu struku? Da li nastaviti njenu razradu? Kakvo je va{e mi{ljenje o tome? Molimo dostavite nam va{e stavove (www.open.hr/hiz pod Pitanja i prijedlozi).

Pozivamo sve ~lanice HIZ-a da predlo`e kandidate za dodjelu priznanja Plaketa informatika za 1999. g. Ovo priznanje dodjeljuje se za uspje{ne rezultate u promicanju i unapre{enju informatike u Republici Hrvatskoj, a odluku o dodjeli priznanja donosi Povjerenstvo za priznanja u skladu s Pravilnikom o priznanjima i usvojenim kriterijima. Prema ovom Pravilniku priznanje Plaketu informatika mogu}e je dodijeliti pojedincima i ~lanicama.

Va{e prijedloge molimo poslati na HIZ - Povjerenstvo za priznanja, putem dopisa koji treba imati sljede}u strukturu:

1. Predlaga~:

2. Prijedlog za

~lanicu ili pojedinca:

3. Obrazlo`enje: (obrazlo`iti prijedlog na max 2 str. A4 formata)

HRVATSKI INFORMATI^KI ZBOR Rijeka, 22.09.99.

MINISTARSTVO ZNANOSTI I TEHNOLOGIJE RH

CASE d.o.o.

informacije: www.case.hr/kom99

POPIS PRIJAVLJENIH RADOVA ZA KOM '99 (29.11.-03.12.99.)

Mre`e(LAN/WAN) - 30.11.99.

1. Sead Dubravi}, Netiks
POVEJANJE PROPUSNOSTI GLOBALNIH OPTI^KIH KOMUNIKACIJSKIH MRE@A UPORABOM WDM TEHNOLOGIJE
2. Robert Trinajsti}, Optima EPS, Ivo Gr`eti}, Rije~ka banka
MIGRACIJA SNA MRE@A U MULTIPROTOKOLARNU KOMUNIKACIJSKU INFRASTRUKTURU
3. Wiliam Bello, Bello
4. Renata Petak, Ericsson Nikola Tesla
BE@I^NE MRE@E (WLAN) - SADA[NJOST I BUDU]NOST
5. Darko [velec, HT
STANJE I RAZVOJ VIRTUALNIH PRIVATNIH MRE@A
6. Neven Vr~ek, FOI Vara`din
KOMUNIKACIJE U VIRTUALNIM PROJEKTNIM TIMOVIMA
7. Ranko Smokvina, Infoexpert
HELP DESK FUNKCIJA INFORMACIJSKOG SUSTAVA
8. Alan Pevec, Vara`dinska banka
PRIMJENA VI[EDIMENZIONALNOG PODATKOVNOG MODELA NA UPRAVLJANJE MRE@OM FINANCIJSKIH SAMOPOSU@NIH UREĐAJA
9. Tatjana Liste{, Alen Pezelj, HT
PROJEKT REALIZACIJE JEDINSTVENE RA^UNALNE MRE@E HT

Otvoreni sustavi i javni servisi - 01.12.99.

1. @eljko Mihokovi}, Miroslav Pe~nik, HT TKC Zagreb
MOGU]NOSTI POSLOVNOG KOMUNICIRANJA U JAVNOM TELEKOMUNIKACIJSKOM SUSTAVU HR
2. Mladen Sokele, Miroslav Pe~nik, HT TKC Zagreb
STRATEGIJE UVOĐENJA [IROKOPOJASNIH PRISTUPNIH MRE@A
3. Vedran Bo`i}, HT TKC Split
MOGU]NOSTI UPORABE BAKRENIH PARICA U [IROKOPOJASNOJ PRISTUPNOJ MRE@I
4. Marijo Ni`eti}, HT TKC Split
EFIKASNOST EKSPLOATACIJE I ODR@AVANJA KOMUTACIJSKOG SUSTAVA
5. Marija ^agalj, HT TKC Split
PRIMJENA POZIVNOG CENTRA U SUSTAVU DALJINSKE TRGOVINE
6. Darko [velec, HT
DISTRIBUIRANI (VIRTUALNI) CALL CENTAR
7. Slavenka Do{en, Zagreba~ka banka
CALL CENTAR U FUNKCIJI DIREKTOG MARKETINGA I PRODAJE
8. Miho Pitarevi}, Zagreba~ka banka
DIREKTNO BANKARSTVO I MOBILNE KOMUNIKACIJE
9. Sandor Dembitz, Fakultet elektrotehnike i ra~unarstva
O JEDNOM TEMELJNOM PITANJU IZGRADNJE EKSPERTNIH SUSTAVA

Dan Interneta i sigurnosti na mre`i - 02.12.99.

1. Tatjana Liste{, Alen Pezelj, HT
REALIZACIJA RA^UNALNE MRE@E - INTRANET
2. Nadica Bjel~i}, HT TKC Zagreb
REDIZAJN BAZA PODATAKA

3. Jagoda Bona~i}, HT TKC Split
SUSTAVI DALJINSKE TRGOVINE
4. Winton Afri}, Natalia Mato{i}, HT TKC Split
**TELEKOMUNIKACIJSKA INFRASTRUKTURA U RAZVOJU INTELIGENTNIH
TRANSPORTNIH SUSTAVA REPUBLIKE HRVATSKE**
5. Jugovac, Petak, Vr{lag, Ericsson Nikola Tesla
EGIP - NOVA IT INFRASTRUKTURA U ERICSSONU
6. Stare{in~i}, Jureti}, Cej, Ericsson Nikola Tesla
**ESGP - ALAT ZA PODR[KU UPRAVLJANJU, TIMSKOM RADU I UREDSKOM
POSLOVANJU**
7. Popovi}, [abec, Bertina, Ericsson Nikola Tesla
**ESOE - KONCEPCIJA I IMPLEMENTACIJA U KORPORACIJI STANDARDA
UREDSKOG OKRU@ENJA**
- 8.
- 9.

SEMINARI (29.11.99. i 03.11.99.):

1. Darko [velec, HT
VIRTUALNE PRIVATNE MRE@E (VPN)
2. Darko [velec, HT
OPTIMALNO KORI[TENJE JAVNIH TELEKOMUNIKACIJSKIH USLUGA
- 3.
- 4.

ISBN 0350-5790

Bilten **INFORMATIKA**

Glasilo HRVATSKOG INFORMATIČKOG ZBORA

Izdavač:

HRVATSKI INFORMATIČKI ZBOR

Adresa izdavača:

Trg Mažuranića 8

10000 Zagreb

Za izdavača:

Zdravko KRAKAR

Unos i obrada teksta:

Jadranka DREMPETIĆ